

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheista:

- ”Ehdotus neuvoston direktiiviksi direktiivien 69/169/ETY ja 92/12/ETY muuttamisesta väliaikaiseksi määrälliseksi rajoitukseksi tuotaessa olutta Suomeen”, ja
- ”Ehdotus neuvoston asetukseksi asetuksen (ETY) N:o 918/83 muuttamisesta väliaikaiseksi poikkeukseksi tuotaessa tullitta olutta Suomeen”

(2000/C 204/02)

Neuvosto päätti 10. maaliskuuta 2000 perustamissopimuksen 93 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainituista ehdotuksista.

Asian valmistelusta vastannut ”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus” -jaosto antoi lausuntonsa 3. toukokuuta 2000. Esittelijänä oli Clive Wilkinson.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 24. ja 25. toukokuuta 2000 pitämässään 373. täysistunnossa (toukokuun 24. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 89 ääntä puolesta ja 1 vastaan 2:n pidättyessä äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. Liittymissopimuksen yhteydessä Suomelle myönnettiin lupa rajoittaa alkoholijuomien ja valmistetun tupakan määriä, jotka voidaan tuoda sen alueelle muista jäsenvaltioista ilman Suomeen maksettavaa valmisteveroa. Oluen osalta rajaksi asetettiin 15 litraa henkeä kohden. Samalla Suomi nosti Euroopan unionin ulkopuolisista maista tuotavan oluen verovapaan määrän 15 litraan. Tämä poikkeus myönnettiin vuoden 1996 loppuun, ja sitä jatkettiin myöhemmin vuoden 2003 loppuun. Poikkeusta myönnettäessä Suomea pyydettiin poistamaan kyseiset rajoitukset asteittain, vaikkei mitään varsinaista aikataulua niiden poistamiseksi asetettukaan.

1.2. Suomi on nyt pyytänyt 6 litran rajoitusta henkeä kohti oluen tuontiin unionin ulkopuolisista maista 1. päivään tammikuuta 2006 saakka. Pyyntö perustuu niihin verotuksellisiin, taloudellisiin, sosiaalisiin, terveydellisiin ja yleiseen järjestykseen liittyviin ongelmiin, jotka oluen tuonti Venäjältä ja Virosta on aiheuttanut.

1.3. Komissio onkin tästä syystä tehnyt ehdotukset neuvoston direktiiviksi direktiivien 69/169/ETY ja 92/12/ETY muuttamisesta oluen tuonin määrällisten rajoitusten osalta, sekä neuvoston asetukseksi asetuksen (ETY) N:o 918/83 muuttamisesta tullinäkökohtien osalta.

1.4. Euroopan unionin ulkopuolisista maista tulevaa tuontia säädellään direktiivillä 69/169/ETY. Sen mukaan jo verotettuja tavaroita voi tuoda unionin alueelle 175 euron arvosta ilman ylimääräisiä veroja. Venäjän ja Viron verollisilla hinnoilla tämä vastaa yli 200:aa litraa olutta, Suomen kuluttajahinnoilla alle 50:tä litraa. Tämänhetkisten arvioiden mukaan noin 10 % oluen vähittäiskaupan volyymistä Suomessa on peräisin Venäjältä tai Virosta.

2. Huomioita

2.1. Talous- ja sosiaalikomitea pahoittelee sitä, että Suomen hallitus on katsonut edelleen tarpeelliseksi pyytää poikkeusta unionin ulkopuolisista maista tuotavan oluen määrään. Vaikka pyyntö koskee ainoastaan unionin ulkopuolisten maiden kanssa käytävää kauppaa ja vain oluen myyntiä, se rajoittaa suomalaisen kuluttajan valinnanvaraa. Mikäli oluen tuontia koskevia rajoituksia vähennetään sisämarkkina-alueella, olisi nykyisen säännösten puitteissa vähennettävä samanaikaisesti myös unionin ulkopuolisten maiden kanssa käytävää kauppaa koskevia rajoituksia.

2.2. Suomen vaikeuksien perimmäisenä syynä on oluen kuluttajahintojen suuri ero Suomen ja sen naapurimaiden Venäjän ja Viron välillä. Elintasoero vaikuttaa myös oluen hintaan. Myös Suomen ja useimpien Euroopan unionin jäsenvaltioiden oluthintojen (ja muiden alkoholijuomien kuluttajahintojen) välillä on merkittäviä eroja. Nämä erot johtuvat lähes yksinomaan erilaisista valmisteveroista.

2.3. Oluen valmisteverot on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä. Tällä hetkellä esimerkiksi Suomessa oluen valmistevero on noin 17-kertainen Espanjaan verrattuna (alin taso) ja esimerkiksi 44 % korkeampi kuin Irlannissa (toiseksi korkein taso).

2.4. Suomen viranomaiset pyysivät (liittymisen yhteydessä) poikkeusta Suomeen muista unionin jäsenvaltioista valmisteverovapaasti tuotavien alkoholijuomien määrin siitä syystä, että Suomessa sovelletut verot oli mukautettava muualla unionissa yleisesti sovellettuihin alhaisempiin veroihin ja alkoholipoliittikaan.

2.5. Viiden jäsenyysvuoden aikana jossain määrin liberaalimpi alkoholipolitiikka on otettu käyttöön, mutta valmisteveroja on alennettu vain kerran. Vuonna 1998 viinin valmisteveroa alennettiin 20 %, mutta alennus koski vain valtion myymälöissä myytävää viiniä. Vaikka poikkeukselle myönnetty jatkoaika on lähes puolivälissä, vaadittua EU:n sisäisiä ostoksia koskevien rajoitusten asteittaista purkamista ei myöskään ole aloitettu. Suomalaiset kuluttajat eivät edelleenkään pysty täysin hyödyntämään sisämarkkina-alueen mukanaan tuomia etuja yhdestä unionin peruseriaatteista koskevasta poikkeuksesta johtuen.

2.6. Suomen hallitus saa itsenäisesti päättää valmisteveron suuruudesta, mutta talous- ja sosiaalikomitean toivomuksena on, että Suomessa paneudutaan erittäin korkeista valmisteveroista aiheutuviin ongelmiin, niin että poikkeuksia koskevat lisäpyynnöt käyvät tarpeettomiksi. Nimenomaan suomalaiset tuottajat ja kauppiat ovat hiljattain esittäneet tällaisen toivomuksen.

2.7. Talous- ja sosiaalikomitea tiedostaa nykytilanteesta aiheutuvat sosiaaliset ongelmat ja pahoittelee erityisesti vaikutuksia Suomen rajaseutujen työllisyystilanteeseen. Talous- ja sosiaalikomitea toivoo, että määräaikaisen poikkeuksen avulla voidaan helpottaa ongelmia aiheuttavien kysymysten ratkaisua.

2.8. Terveydellisiin ongelmiin voidaan puuttua parhaiten valistuksen avulla, koska kaikki tutkimukset osoittavat, etteivät korkeat verot estä alkoholin suurkuluttajia juomasta, vaan pikemminkin rankaisevat suurinta osaa kuluttajakunnasta, joka nauttii alkoholia erittäin kohtuullisesti.

2.9. Asetusehdotusta kannatetaan, koska se helpottaa tilannetta selkiyttämällä lainsäädäntöä.

3. Päätelmät

3.1. Poikkeusluvista muodostuu mitä kielteisimpiä ennakkotapauksia, joista muut saattavat ottaa mallia. Huolestuttavinta on viesti, joka poikkeuslupien myöntämisestä välittyy ehdokasvaltioille. Tästä huolimatta talous- ja sosiaalikomitea tukee nykyolosuhteissa komission tekemiä ehdotuksia.

3.2. Talous- ja sosiaalikomitea on tyytyväinen voidessaan todeta komission ehdotusten sisältävän selkeän aikataulun, jonka mukaan Suomella on velvollisuus luopua nykyisistä poikkeuksista, jotka koskevat Suomeen muista unionin jäsenvaltioista tuotavaa olutta.

3.3. Tämän lisäksi Suomen viranomaisilla on velvollisuus vähentää myös muita alkoholijuomia koskevia rajoituksia, joiden valmistevero on myös korkea.

3.4. Talous- ja sosiaalikomitea kannattaa niiden sisämarkkinasäännöistä poikkeavien rajoitusten lakkauttamista vuoden 2003 loppuun mennessä, jotka koskevat muista jäsenvaltioista ostettuja verollisia alkoholituotteita.

Bryssel 24. toukokuuta 2000.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Beatrice RANGONI MACHIAVELLI

LIITE

talous- ja sosiaalikomitean lausuntoon**Oluen valmistevero**

Oheisia oluen valmisteveroja sovelletaan eri maissa 1. huhtikuuta 2000 lähtien. Valmistevero on ilmaistu euroina 100:aa litraa puhdasta alkoholia kohden sellaisten oluiden osalta, joiden alkoholipitoisuus on viisi tilavuusprosenttia.

Euroopan unionin jäsenvaltiot

Itävalta	363
Belgia	428
Tanska	930
Suomi	2 859
Ranska	259
Saksa	197
Kreikka	292
Irlanti	1 987
Italia	350
Luxemburg	198
Alankomaat	426
Portugali	281
Espanja	168
Ruotsi	1 681
Yhdistynyt kuningaskunta	1 830

Muut maat

Viro	351
Venäjä	52
